

Bydgoszcz, 1.03.2019

prof. dr hab. Paweł Radziński

Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2019-03-28 201

nr zał.
mgr Małgorzata Krowicka

RECENZJA

Zleceniodawca recenzji

Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie, pismo z dnia 4.01.2019 roku, zlecenie podjęte na podstawie Ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003r, tekst jednolity (Dz.U. Z 2003 roku nr 65, poz.595, Dz. U. z 2005 roku nr 164, poz. 1365 oraz Dz. U.z 2011 roku nr 84 poz. 455).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału z dnia 24 października 2018 roku w sprawie wszczęcia postępowania przewodowego dla mgr. Błażeja Kociubana na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka - wyznaczenie recenzentów.

W świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz.595, ze zmianami Dz. U.nr. 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r.,tekst jednolity art. 6 ust. 1,3) Rada Wydziału posiada uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Jako recenzent wyznaczony przez Radę Wydziału pracy doktorskiej mgr. Błażeja Kociubana

„Alfred Schnittke i jego Sonaty na skrzypce i fortepian. Zagadnienia wykonawczo- interpretacyjne”

otrzymałem pracę doktorską tj. dzieło artystyczne zapisane na nośniku elektronicznym, opis pracy oraz dokumentację dorobku artystycznego.

Otrzymałem również :

- uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego
- uchwałę o wyznaczeniu prof. Roman Lasockiego oraz mnie recenzentami pracy doktorskiej
- Wyciąg protokołu z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału
- protokoły komisji skrócacyjnej z przeprowadzonych głosowań
- listę obecności członków Rady Wydziału
- listę członków Rady Wydziału zaliczanych do minimum kadrowego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka
-

Liczba członków Rady Wydziału uprawnionych do głosowania - 28 osób. Na posiedzeniu obecnych było 22 członków. Głosów za wnioskiem 22, przeciw 0, wstrzymujących 0. Wszystkie głosy były ważne. W głosowaniu nad wyborem recenzentów na prof. Romana Lasockiego oddano 22 głosów ważnych za wnioskiem 22 głosów, wstrzymujących 0, przeciw 0. Za wyznaczeniem mnie na recenzenta było również 22 głosów za, 0 wstrzymujących, 0 przeciw.

Stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14.03.2003 r. ust.2 pkt.2, Rada Wydziału podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu recenzentów pracy doktorskiej mgr. Błażeja Kociubana.

Podstawowe dane o kandydacie

Błażej Kociuban urodził się 8 marca 1990 roku w Krakowie. Naukę gry na skrzypcach rozpoczął w wieku 5 lat. Studia zakończył dyplomem z wyróżnieniem w Akademii Muzycznej w Krakowie w roku 2014. Następnie podjął studia licencyjne w klasie prof. Zakhara Brona w Hochschule der Künste w Zurichu. Następnie podejmuje studia doktoranckie w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie prof. Mieczysława Szlezera.

Błażej Kociuban jest laureatem wielu konkursów krajowych i zagranicznych.

Najważniejsze konkursy :

I miejsce na III Ogólnopolskim Konkursie Interpretacji Muzyki Skrzypcowej im. Ireny Dubiskiej w Łodzi 2006

II miejsce na I Ogólnopolskim Konkursie na skrzypce solo im. Tadeusza Wrońskiego w Tomaszowie Mazowieckim 2006

Nagroda Główna na VII Konkursie Muzyki XX i XXI wieku w Warszawie 2007

III nagroda na Morningside Music Bridge Concerto Competition w Calgary (Kanada) 2007

Był stypendystą: Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Prezesa Rady Ministrów, Miasta Krakowa, Jolanty i Fundacji Aleksandra Kwaśniewskich.

Uczestniczył w kursach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez takich profesorów jak : Zakhar Bron, Ivan Monigetti, Pablo Marques, Peter Buck, Jadwiga Kaliszewska, Marcin Baranowski, Wiesław Kwaśny, Piotr Tarcholik, Mieczysław Szlezer, Piotr Paleczny, Sol Gabetta, Tadeusz Gadzina, Feng Ning, Mirosław Herbowski, Maria Szwajger-Kułakowska, Fluvio Leofreddi.

Koncertował w Kanadzie, Niemczech, Szwajcarii, Słowenii, Włoszech, Albanii Bośni - Hercegowinie, Litwie i na Węgrzech.

Paletę zainteresowań poszerza współpraca z orkiestrami :NOSPR w Katowicach oraz Filharmonii w Krakowie.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr. Błażeja Kociubana jest napisana z pasją i autentycznym zainteresowaniem prezentowanym tematem . Pozbawione formalizmu i rutynowości badania przedstawionego zagadnienia bardzo pozytywnie wpłynęły na końcowy rezultat pracy.

Praca doktorska mgr.Błażeja Kociubana składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym CD i opisu pracy. Opis części artystycznej pracy doktorskiej podzielony jest na dwujęzyczne streszczenie, wstęp, dziesięć rozdziałów, zakończenie i bibliografię .

1. WSTĘP

Doktorant stara się umiejscowić twórczość Alfreda Schnittkego w historii muzyki współczesnej (XX wieku). Opisany zostaje proces jego zapoznania się ze stylistyką i językiem muzycznym kompozytora. Autor nie ma ambicji narzucać swoich wizji ale wyraża głębokie przekonanie, iż efektem pracy będzie szersze zainteresowanie i zrozumienie twórczości skrzypcowej kompozytora.

2. BIOGRAFIA

Biografia opisuje złożoną drogę wzrastania i poszukiwania kryteriów smaku muzycznego odrębnych od otaczającej i obowiązującej stylistyki obowiązującej w muzyce radzieckiej.

Bardzo wnikliwie opisane zostają zmagania kompozytora z cenzurą w Związku Radzieckim i poszukiwania azylu w muzyce filmowej, która nie była poddana tak skrupulatnej kontroli władzy.

Na rozwój osobowości wpływ ma precyzyjnie zarysowany przez doktoranta proces dojrzewania kompozytora do mistycyzmu, który połączony z elementami bólu i smutku po śmierci matki i przyjęciu w roku 1980 chrztu w katedrze wiedeńskiej tworzy nowe jakości języka muzycznego.

Bardzo trudna sytuacja życiowa kompozytora, który całe życie zmagał się z systemem radzieckim nie przeszkodziła kompozytorowi zdobyć uznanie jeszcze za życia i gdy wydawało się, że twórczość zagości na stałe w repertuarze sal koncertowych po jego śmierci ulega powolnej erozji i w dniu dzisiejszym trudniej jest usłyszeć jej wykonanie. Zdaniem autora wciąż czeka na szersze odkrycie.

3. UMIEJSCOWIENIE SONAT

Rozdział analizuje drogę człowieka i kompozytora oraz jej wpływ na wypracowanie nowatorskiego i oryginalnego języka muzycznego.

Doktorant analizuje okresy powstania sonat. Sonaty powstawały w różnych latach i tak I Sonata powstała w 1963 roku i była dedykowana Markowi Lubotskiemu .

II Sonata najbardziej reprezentatywna skomponowana 1968 roku i III sonata po 26 latach w 1994 roku.

4. OMÓWIENIE ZAGADNIENIA „SONATY 0”

Autor omawia historię odnalezienia utworu napisanego w 1954/55 jeszcze podczas studiów kompozytora. Przedstawiona jest praca nad opracowaniem naniesieniem poprawek przez irlandzką skrzypaczkę i muzykolog Fionę Hearun-Javakhishvil.

5. ANALIZA OPISOWA I SONATY

Doktorant analizuje bardzo wnikliwie można powiedzieć, że z metodycznym zacięciem formę sonaty i wszystkie środki ekspresji zastosowane przez kompozytora od rozpoczynającego sonatę bardzo intrygującego solo skrzypiec zbudowanego na serii 12 tonowej po temat przewodni części czwartej oparty na śpiewanej podczas rewolucji meksykańskiej melodii ludowej *La Cucaracha*.

6. ANALIZA WYKONAWCZA I SONATY

Doktorant opisuje pracę nad wypracowaniem palety barw dźwiękowych, gdyż kompozytor wymaga od wykonawców szerokiego wachlarza środków kolorystycznych.

7. ANALIZA OPISOWA II SONATY

Zostaje przedstawiona analiza pracy teoretyków Dmitri Smirnova i Guy'a Stocktona: „*Marginalia quasi una Fantasia: On the Second Violin Sonata by Alfred Schnittke*” oraz Luke'a Fitzpatricka : „*Apparitions in Alfred Schnittke's Sonata No 2 (quasi una Sonata)*”

8. ANALIZA WYKONAWCZA II SONATY

Rola i istota przerw w tworzeniu klimatu utworu przewidzianego przez kompozytora.

9. ANALIZA OPISOWA III SONATY

Autor zwraca uwagę na zmianę języka muzycznego kompozytora w tej sonacie. Opisana zubożona faktura, brak skrajnych kontrastów i rezygnacja z polistylizmu wpływa na niesprawiedliwą zdaniem autora opinię o mniejszej wartości dzieła.

10. ANALIZA WYKONAWCZA III SONATY

W analizie sonaty zostaje postawiony problem większej swobody wykonawczej i rola kreatywności i indywidualności wykonawców. Autor analizuje również bardzo wnikliwie błędy i nieścisłości tekstowe których powstanie miało miejsce w związku ze stanem zdrowia kompozytora.

11. PORÓWNANIE SONAT

W tym rozdziale porównane zostają sonaty i ich geneza powstania. Wpływ decydujący zdaniem autora miały doświadczenia kompozytorskie jak i życiowe, które pozwoliły na stworzenie niecodziennej i delikatnej więzi pomiędzy kompozytorem, wykonawcą i słuchaczem.

12. ZAKOŃCZENIE

Doktorant przedstawia w tej części pracy swoje emocjonalne motywacje, które miały wpływ na wybór przedmiotu swoich badań i analiz tematu.

OPIS DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

Pan Błażej Kociuban traktuje bardzo poważnie wszystkie niuanse, które mają go przybliżyć do znalezienia klucza jak najbardziej trafnej interpretacji tej złożonej i bardzo zróżnicowanej stylistycznie muzyki. Należy stwierdzić, że poszukiwania pełnego i pięknego efektu brzmieniowego w pełni się powiodły. Walory interpretacyjne są bardzo wyraźnie słyszalne w nagraniu na nośniku CD. Możemy podziwiać dociekliwość i precyzję wykonania doktoranta.

Na podkreślenie zasługuje współpraca z pianistą Pawłem Motyczyńskim która jest bardzo spójna i doskonale uwypukla zróżnicowaną stylistykę sonat.

Doktorant bardzo pięknie rozwiązał problemy wykonawcze nie ulegając żadnym obcym i zapożyczonym pomysłom interpretacyjnym. Przyjął zasadę rozwiązań kierując się szczególnie logiką zrozumienia stylu frazowania i różnorodnością współbrzmień harmonicznch. Uwagę przykuwa troska o wykonanie detali szczególnie artykulacyjnych.

Konkluzja

Pracę doktorską mgr. Błażeja Kociubana oceniam bardzo wysoko. Jest to praca interesująca bardzo wnikliwa, i co godne podkreślenia niezwykle przydatna nie tylko dla adeptów gry skrzypcowej ale i miłośników współczesnej twórczości kameralne. Przybliża i analizuje *Sonaty Alfreda Schnittke*, które w praktyce pedagogicznej i scenicznej są jeszcze stosunkowo mało wykonywane. Przedstawienie i zanalizowanie tych dzieł jest bardzo ważnym krokiem dla ich spopularyzowania. Nagrana przez Błażeja Kociubana i Pawła Motyczyńskiego płyta na nośniku CD ma szansę wprowadzić te sonaty do praktyki koncertowej.

Stwierdzam, iż doktorant wykazał się bardzo rozbudowaną wiedzą teoretyczną, smakiem i wyczuciem stylistycznym co pozwala stwierdzić, iż pan mgr. Błażej Kociuban jest w pełni przygotowany do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Uważam, że w ten sposób rozwiązał założone zadanie i spełnił wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 r.

Stawiam wniosek o przyjęcie pracy doktorskiej.

